

BURHANETTİN DURAN**Ekonomik savaş, Türkiye ve dünyanın yeni kaosu**

Son bir haftadır [Türkiye](#) "ekonomik bir saldırı" altında. Saldırı, [ABD](#)'nin Rahip Brunson'un tutukluluğunu bahane ederek iki bakanımıza getirdiği yaptırımla başladı. Çelik ve alüminyum ithalatına konulan ek vergilerle ve Başkan [Trump](#)'ın TL'yi doğrudan hedef alan twiti ile devam etti. Hem de Hazine ve Maliye Bakanı Berat Albayrak'ın "yeni ekonomik modeli" açıklamasının hemen ertesinde. Bu tartışmasız bir şekilde Türkiye'nin ekonomik istikrarını hedef alan, hasmane bir tavırdı. Sonrasında gece alımlarıyla "kur manipülasyonu" olarak ortaya çıkan durumun Türkiye'nin mevcut ekonomik verileri ile bağdaşmadığında, spekülasyon olduğunda herkes hem fikir. Zira ne bütçe açığının GSYH'ya oranı, ne kamu borç stokunun GSYH'ya oranı ve ne de dış borcun vadesi, Türk Lirası'nın bu denli değer kaybetmesini gerektiriyor.

Ekonomik saldırı altında olduğumuz tespiti sadece iç kamuoyunun üzerinde birleştiği bir konu değil. Almanya ve [İtalya](#)'dan gelen "dayanışma" değerlendirmeleri de bunu teyit ediyor. İtalya Başbakanlık Müsteşarı Giorgetti, "piyasalarda avını seçip harekete geçen aç spekülasyon fonların" Türkiye gibi İtalya'ya da saldırabileceğini söyledi.

Benzer şekilde önce Almanya Ekonomi ve Enerji Bakanı Altmaier, Çin ve Türkiye'ye getirilen gümrük vergilerinin haksızlığı uyarısında bulundu.

Daha sonra Şansölye Merkel, "'Türkiye'nin ekonomik açıdan istikrarsızlaşması kimsenin çıkarına olmadığını" vurguladı. Aslında Ankara- Washington hattında son birkaç yıldır yaşanan gerilim herkesin malumuydu. Çözülemeyen birçok konu var: FETÖ, YPG, S-400'ler, Halkbank davası, Rahip meselesi, İran'a yaptırımlar vs.

Anlaşılan o ki, Mueller soruşturması ile başı dertte olan Trump, Kasım seçimlerinde elini güçlendirmek için "Brunson'u hemen serbest bırakın" restini çekti.

Ankara'nın boyun eğmemesi üzerine de ekonomik yaptırımlar yolunu seçti.

Bu kararlar Türkiye-ABD ilişkilerinin derin bir krize girdiği ve kasıma kadar sürebileceği söylenebilir. Ancak daha önemlisi Trump'ın NATO müttefiki Türkiye'yi yaptırımlarla hedef alması uluslararası toplumun hızla sonu kestirilemeyen, yeni bir kaosa gittiğini gösteriyor. Bu, Trump Yönetimi altındaki ABD'nin bizi taşıdığı yeni kaotik dünya. Ve aslında [Obama](#) döneminin de devamı...

Obama yönetimi, ABD'nin küresel sorumluluklarını terk edişinin ilk etabıydı. Obama, bu yolda Türkiye gibi bir müttefikinin düşmanı olan terör örgütünü (PKK-YPG) Suriye'de desteklemek gibi norm yıkıcı

uygulamaları başlattı. Sayesinde Ortadoğu'da devlet dışı silahlı aktörlerin şiddetinin yükselişine tanık olduk. Trump yönetimi ise müttefiklerin dahi yaptırımlarla tedip edilmeye çalışıldığı ikinci etaba geçti.

Bu dönemde iş adamı kökenli Trump'ın Amerikan çıkarları için ekonomiyi silah haline getirmesine şahit oluyoruz. Normların önemsenmediği, kovboy tarzına dayalı bir ekonomi anlayışı bu. İçinde tehditler, yaptırımlar ve finansal saldırılar var. Elbette, ekonomik çıkarlar devletler arası ilişkilerde hep önemliydi. İkinci Dünya Savaşı sonrasında ABD hegemonyasında kurulan uluslararası düzenin mali kurumları da doların hakimiyeti de hep Amerikan çıkarlarını göre oluşturuldu.

Trump, bu düzenin şimdi ABD'nin çıkarlarını yeteri kadar gözetmediği, Çin ve diğer yükselen ekonomilerin işine yaradığı görüşünden hareket ediyor. Trump'ın belirgin farkı, uluslararası meşruiyete ihtiyaç duymaması. Ve ABD'nin gücünü çıplak ve pervasız bir şekilde kullanması. Müttefik ve hasım ayırımını iyice silikleştirmesi.

Gelinen noktada dünya ekonomisinde doların hakimiyeti artık korkulması, tedbir alınması gereken bir olgudur. Başkan Erdoğan'ın tabiriyle artık dünya için "dolar tehdidi" var.

Dahası, ABD düzeni yıkarken çok tehlikeli bir kapıyı açıyor. Ekonomiyi birinci öncelikli güvenlik konusu haline getiriyor. Fon yöneticilerinin, spekülâtorlerin ekonomik normların dışına çıkan anarşist dünyasını meşrulaştırıyor. Bu yeni dönemde Avrupa ile Türkiye'nin birbirlerine daha çok ihtiyacı olacak.

Yasal Uyarı: Yayınlanan köşe yazısı/haberin tüm hakları *Turkuvaz Medya Grubu'na* aittir. Kaynak gösterilse veya habere aktif link verilse dahi köşe yazısı/haberin tamamı ya da bir bölümü kesinlikle kullanılamaz.

Ayrıntılar için lütfen tıklayın.

YAZARIN ÖNCEKİ YAZILARI

Tüm Yazıları >

- > **"Rasyonel akıl" lazım ancak... (4.8.2018)**
- > **ABD ile ilişkilerde "stratejik fırtına" dönemi mi? (3.8.2018)**
- > **Alternatiflerin dünyası (31.7.2018)**

SABAH

SABAH